

УДК 7.071.2

Цитування:

Лазнюк О. П., Нефедов С. Ю. Вплив жанру романсу на українську естрадну пісню ХХ століття крізь призму соціокультурних змін. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2024. № 4. С. 338–343.

Lazniuk O., Nefedov S. (2024). Involvement of Romance Genre in Ukrainian Pop Song of the Twentieth Century through the Prism of Socio-Cultural Changes. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 4, 338–343 [in Ukrainian].

Лазнюк Олександр Павлович,
аспірант Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
<https://orcid.org/0009-0005-5063-7266>
dmz2124.olaznyuk@nakkkim.edu.ua

Нефедов Сергій Юрійович,
кандидат мистецтвознавства,
доцент кафедри музичного мистецтва
Національної академії керівних кадрів
культури і мистецтв
<https://orcid.org/0000-0002-7316-6883>
s.nefedov@nakkkim.edu.ua

ВПЛИВ ЖАНРУ РОМАНСУ НА УКРАЇНСЬКУ ЕСТРАДНУ ПІСНЮ ХХ СТОЛІТТЯ КРІЗЬ ПРИЗМУ СОЦІОКУЛЬТУРНИХ ЗМІН

Мета роботи: дослідити формування та еволюцію українського романсу як жанру музичного мистецтва, аналізуючи його зв'язок з народною піснею, літературною поезією та європейськими музичними впливами, а також визначити роль романсу в розвитку української музичної культури. **Методологія роботи:** використано історико-теоретичний підхід, що включає аналіз музичних та літературних джерел, а також порівняльний метод для виявлення зв'язків між українським романсом та іншими жанрами європейської музичної традиції. **Наукова новизна:** вперше в комплексному контексті проаналізовано взаємодію українського романсу з літературною поезією, зокрема втілення поетичних образів у музиці, а також висвітлено вплив європейського романтизму на розвиток українського музичного жанру. **Висновки:** український романс сформувався як результат синтезу народної музичної традиції, європейської романтичної естетики та поезії. Він набув унікальних рис, що визначають його жанрову ідентичність та значущість у контексті національної культури. Автором досліджується вплив жанру романсу на становлення і розвиток української естрадної пісні ХХ століття крізь призму соціокультурних змін відповідної епохи. Розглянувши історичні, соціальні та культурні чинники, було визначено, що ці чинники зумовили популярність романсу як одного з найліричніших жанрів, який вплинув на естетику та тематичний напрям української естрадної пісні. Аналіз мелодійних та поетичних особливостей, характерних для романсу, довів, що риси українського романсу знайшли своє відображення у творчості видатних українських композиторів і виконавців естрадної пісні ХХ століття.

Ключові слова: український романс, народна пісня, поезія, європейський романтизм, музична культура, естрадна пісня, емоційна виразність, інструментальний супровід.

Lazniuk Oleksandr, Postgraduate Student, National Academy of Culture and Arts Management; Nefedov Serhii, Candidate of Art History, Associate Professor, Department of Musical Art, Educational and Scientific Institute of Performing Arts, National Academy of Culture and Arts Management

Involvement of Romance Genre in Ukrainian Pop Song of the Twentieth Century through the Prism of Socio-Cultural Changes

The purpose of the study is to study the formation and evolution of Ukrainian romance as a genre of musical art, analysing its connection with folk song, literary poetry and European musical influences, as well as to determine the role of romance in the development of Ukrainian musical culture. **Research methodology.** The researchers used a historical and theoretical approach, including the analysis of musical and literary sources, as well as a comparative method to identify the connections between the Ukrainian romance and other genres of the European musical tradition. **Scientific novelty.** For the first time, the interaction of Ukrainian romance with literary poetry, in particular the embodiment of poetic images in music, is analysed in a comprehensive context, and the influence of European romanticism on the development of the Ukrainian musical genre is highlighted. **Conclusions.** Ukrainian romance was formed as a result of the synthesis of folk music tradition, European romantic aesthetics and poetry. It has acquired unique features that determine its genre identity and significance in the context of national culture. The author examines the influence of the romance genre on the formation and development of Ukrainian pop song of XX century through the prism of socio-cultural changes of the relevant era. Having examined historical, social and cultural factors, it was determined that these factors led to the popularity of the romance as one of the most lyrical genres that influenced the aesthetics and thematic direction of Ukrainian pop song. The analysis of melodic and poetic features characteristic of the romance proved that the features of the Ukrainian romance were reflected in the works of prominent Ukrainian composers and performers of pop songs of XX century.

Keywords: Ukrainian romance, folk song, poetry, European romanticism, musical culture, pop song, emotional expressiveness, instrumental accompaniment.

Актуальність теми дослідження. Український романс є одним із найбільш ліричних і емоційно насичених жанрів музичного мистецтва, який сформувався під впливом численних культурних, історичних і соціальних факторів. Вивчення цього жанру дозволяє зрозуміти унікальність української музичної культури та її здатність зберігати національну ідентичність у контексті глобальних змін.

Аналіз досліджень і публікацій. Термін «романс» має європейське походження, зокрема зі середньовічної Іспанії, де позначав світські пісні рідною мовою. Його популярність поширилася по Європі, набувши камерного вокального характеру у Франції та Німеччині XVIII століття. У Центральній і Східній Європі, зокрема в Україні, романс інтегрував риси народної музики, що додало йому національного колориту. Українські науковці акцентують на взаємодії між народною пісенністю, літературною традицією та європейськими впливами, які сформували специфіку жанру.

Мета дослідження – проаналізувати процес формування українського романсу, його зв'язок із народною пісенністю та європейськими музичними традиціями, а також визначити його значення для збереження національної музичної культури та розвитку сучасних жанрів.

Виклад основного матеріалу. Український романс є одним із найбільш ліричних та емоційно насичених жанрів музичного мистецтва, що сформувався під впливом багатьох культурних, історичних і соціальних факторів. Його виникнення та розвиток стали можливими завдяки синтезу народної пісенної традиції, класичної музики та європейської романтичної естетики.

Термін «романс» походить від іспанського слова *romance*, яке спочатку позначало світські пісні, що виконувалися рідною мовою [8]. У середньовічній Іспанії романсом називали ліричні твори, які розповідали історії, часто з любовною або героїчною тематикою. Згодом цей жанр поширився Європою, набуваючи нових рис у кожному регіоні [8, 26].

У Франції та Німеччині XVIII століття романс набув популярності як камерний вокальний жанр, що виконувався в супроводі клавесина або фортепіано. Його основними рисами стали мелодійність, лірична виразність і зв'язок музики з поетичним текстом. У країнах Центральної та Східної Європи романс увібрав

у себе риси народної музики, яка надала йому національного колориту.

Важливу роль у становленні романсу відіграли кобзарі та лірники, які були носіями народної музичної культури. Їх репертуар, що складався з історичних, соціально-побутових і ліричних пісень, забезпечував зв'язок між народною пісенністю та професійною музикою [1, 67].

Українська романтична поезія XIX століття стала важливим чинником формування романсу. Лірика Тараса Шевченка, Івана Франка, Лесі Українки, Степана Руданського, Олександра Олеся була тісно пов'язана з музикою, що сприяло створенню вокальних творів на основі їх поезій. Наприклад, пісні-романси на слова Шевченка («Рече та стогне Дніпр широкий», «Зоре моя вечірняя») стали невід'ємною частиною української музичної культури, оскільки передавали глибокі емоції й національні прагнення [8, 96]. Літературні твори надихали композиторів на створення мелодій, що гармонійно поєднувалися з поетичними образами.

Поява романсу в Україні була тісно пов'язана з розвитком інструментальної музики. У XVIII–XIX століттях значного поширення набули інструменти, такі як бандура, гітара, фортепіано, що використовувалися для акомпанементу. Фортепіано, зокрема, відіграло важливу роль у виконанні камерних вокальних творів, забезпечуючи гармонійну підтримку мелодії.

Цей період також характеризувався розвитком музичної освіти. Вихованці Київської духовної академії, Львівського університету, музичних училищ були знайомі з європейськими музичними традиціями та використовували їх у власній творчості.

Європейський романтизм значною мірою вплинув на формування українського романсу. Ідеї емоційності, індивідуалізму та гармонії між людиною і природою, характерні для романтизму, знайшли своє відображення в українській музиці [6]. Під впливом європейських композиторів, таких як Франц Шуберт, Роберт Шуман, Фредерик Шопен, українські митці почали створювати романси, які поєднували національні мотиви з романтичною стилістикою.

Становлення романсу було тісно пов'язане із соціокультурними змінами в Україні XVIII–XIX століть [1, 42]. Зростання національної свідомості, інтерес до збереження культурної спадщини, розвиток освіти та видавничої справи сприяли популяризації

жанру романсу серед інтелігенції. Водночас міграційні процеси та урбанізація сприяли поширенню романсу серед широких верств населення. Він виконувався в домашньому колі, на міських балах і культурних зібраннях, стаючи важливим елементом спілкування й вираження емоцій.

Український романс беззаперечно був тісно пов'язаний із театром. У XIX столітті музичний супровід вистав часто включав виконання романсів, які мали підсилювати емоційний вплив драматичних сцен. Багато театральних постановок містили музичні номери, написані у формі романсу, що сприяло популяризації жанру серед глядачів [1, 112].

Формуючись у XVIII–XIX століттях, український романс набув рис, що визначили його жанрову своєрідність і вплинули на інші види музичного мистецтва, зокрема естрадну пісню XX століття. Важливо відмітити, що основною тематичною ознакою українського романсу є його спрямованість на вираження глибоких емоцій і переживань людини. Тексти романсу, як правило, присвячені особистісним темам: кохання, розлуці, стражданню, ностальгії, радості чи смутку. Ліричний герой романсу переважно зосереджений на власних почуттях, що робить жанр романсу інтимним і близьким майже для будь якого слухача.

Мелодії українських романсів часто базуються на народних пісенних традиціях, які збагачують жанр національним колоритом. Наприклад, у творах Миколи Лисенка, Кирила Стеценка та Миколи Леонтовича можна помітити вплив народної музики, яка надає романсам автентичності й емоційної глибини [1].

Однією з відмінних та важливих рис саме українського романсу є синергія музики і поезії. Поетичний текст у романсі відіграє не лише смислову, але й структурну роль, адже визначає ритмічний малюнок і мелодійний розвиток твору. Музика, у свою чергу, підсилює емоційний вплив слів, допомагаючи слухачеві глибше відчувати їх зміст.

Цей синтез є характерною рисою таких творів, як «Зоре моя вечірняя» на слова Тараса Шевченка чи «Місяцю-князю» Миколи Лисенка. У них музика розкриває поетичні образи, створюючи гармонійний ансамбль, який впливає на слухача.

Український романс відзначається особливим стилем виконання, що передбачає інтимний зв'язок між виконавцем і слухачем. Співак у романсі виступає не лише як технічний виконавець, а й як інтерпретатор почуттів, які містяться у тексті та музиці. Інтимність виконання створює ефект безпосереднього спілкування, завдяки чому слухач стає співучасником емоційного переживання.

Особливого значення у виконанні романсу набуває м'який, природний тембр голосу, здатний передати найтонші емоційні відтінки. Слід зазначити, що важливу роль також відіграє акомпанемент, який доповнює вокальну партію, створюючи повноцінний музичний образ.

Інструментальний супровід у романсі не є другорядним елементом. Часто він виступає рівноправним партнером вокальної партії, додаючи твору додаткових емоційних фарб. Найчастіше у якості акомпанементу використовуються фортепіано, бандура або гітара, що дозволяє створити камерну, інтимну атмосферу.

У деяких випадках інструментальний вступ або післямова можуть слугувати засобом вираження емоцій, які не відображені в тексті, або розкривати настрій твору, налаштовуючи слухача на відповідне сприйняття [8].

Український романс має низку особливостей, які зумовлюють його популярність і вплив на інші жанри музичного мистецтва. Лірична тематика, мелодійність, гармонійне поєднання музики й тексту, інтимність виконання та значущість інструментального супроводу створюють унікальний художній образ, що дозволяє романсам залишатися актуальними й сьогодні. Завдяки своїй емоційній глибині та зв'язку з національними традиціями український романс став не лише частиною музичної спадщини, а й джерелом натхнення для сучасних композиторів і виконавців.

Український романс і естрадна пісня мають спільне естетичне коріння, що визначило їх розвиток та взаємний вплив у XX столітті. Романс, як жанр ліричної музики, утвердився у XIX столітті, увібравши в себе народну пісенність, поетичну традицію й елементи європейської романтичної музики. У свою чергу, українська естрадна пісня, що розвивалася в умовах соціальних і технологічних змін XX століття, адаптувала характерні риси романсу, інтегруючи їх у сучасні музичні форми. Взаємодія цих двох жанрів є одним із ключових факторів формування самобутнього стилю української естради.

Ліризм є основною спільною рисою романсу й української естрадної пісні. Обидва жанри звертаються до особистісних емоцій, таких як кохання, розлука, страждання, ностальгія. У романсі ці теми трактуються через поетичну образність і камерну інтимність, тоді як естрадна пісня надає їм більш масштабного звучання, пристосованого до великих аудиторій [7].

Мелодійність є ще однією спільною рисою, яка поєднує романс і естрадну пісню.

Для романсу мелодія є центральним елементом, що гармонійно поєднується з текстом, підкреслюючи його емоційний зміст. У свою чергу, естрадна пісня, зберігаючи мелодійність, робить її більш доступною та запам'ятовуваною для широкої аудиторії.

Українські композитори ХХ століття, такі як Ігор Шамо, Борис Буєвський, Анатолій Кос-Анатольський, активно використовували принципи мелодійної виразності, властиві романсам, у своїх естрадних творах. У піснях Ігоря Шамо («Києве мій», «Осінне золото») лірична мелодійність поєднується з сучасною гармонією, створюючи унікальний музичний образ[7]. Український романс завжди приділяв особливу увагу гармонії між музикою й текстом. Поетична основа романсу задає ритм і тональність твору, а музика підсилює емоційний вплив. У естрадній пісні цей принцип також залишився важливим, але музична складова стала більш варіативною, збагаченою елементами джазу, блюзу, року та інших жанрів. Наприклад, творчість Володимира Івасюка демонструє вміння органічно поєднувати поетичні тексти з сучасними музичними стилями. Його пісні вирізняються яскравими мелодіями, що підкреслюють образність і зміст тексту, створюючи цілісні художні твори.

Виконання романсу завжди передбачає інтимний зв'язок між виконавцем і слухачем. Ця риса була успадкована естрадною піснею, яка зберегла камерність і душевність навіть у масштабних постановках. Виконавці естради, такі як Назарій Яремчук, Софія Ротару, Василь Зінкевич, орієнтувалися на створення емоційного контакту з аудиторією, що є ключовим принципом романсу.

Як романс, так і естрадна пісня в Україні тісно пов'язані з народною музичною традицією. Романс часто черпав натхнення з народних пісень, адаптуючи їх для камерного виконання. Естрадна пісня, у свою чергу, також зберегла національні мотиви, але інтегрувала їх у сучасну музичну стилістику [7].

Наприклад, у пісні «Червона рута» Володимира Івасюка народна мелодика гармонійно поєднується з романтичними й естрадними елементами, створюючи музичний твір, що став символом української естради.

У другій половині ХХ століття українська естрадна пісня зазнала впливу західних музичних жанрів, таких як джаз, рок, блюз. Проте навіть за умов глобалізації вона зберегла характерні риси романсу, зокрема ліризм і емоційну виразність.

Українські композитори й виконавці, такі як Ігор Поклад, Мирослав Скорик, адаптували західні музичні інновації до національної музичної традиції, зберігаючи зв'язок із

романтичними витоками. Це дозволило естрадній пісні стати сучасною, не втративши при цьому національної самобутності [1, 101].

Взаємодія романсу й української естрадної пісні є складним і багатограним процесом, у якому традиційна лірична музика трансформується під впливом сучасних тенденцій, зберігаючи свою емоційну глибину й національну автентичність. Романс забезпечив естрадній пісні такі риси, як ліризм, мелодійність, інтимність виконання й гармонійний синтез тексту та музики. У свою чергу, естрадна пісня розширила жанрові межі романсу, адаптуючи його до умов масової культури.

У ХХ столітті, коли естрада стала одним із провідних культурних явищ, виконавці не лише адаптували романтичні традиції для широкої аудиторії, але й надали їм нового звучання, збагачуючи сучасними естетичними та технічними прийомами.

Український романс, завдяки своїй камерній природі та інтимній виразності, відзначається здатністю встановлювати глибокий емоційний зв'язок між виконавцем і слухачем, і така особливість є однією з головних рис, які перейшли до естрадної музики. Виконавці, які популяризували романс на сцені, зберегли цю емоційну насиченість, водночас пристосували її до вимог великої сцени і масової аудиторії.

Естрадні виконавці, такі як Софія Ротару, Назарій Яремчук, Василь Зінкевич, зробили значний внесок у популяризацію романсу на естраді. Вони не тільки зберегли традиційну ліричність і емоційність жанру, але й збагатили його новими стилістичними рисами. Їх стиль виконання поєднував інтимність романсу з динамікою естрадної подачі, що дозволило зробити цей жанр ближчим до масового слухача [7, 61].

Софія Ротару, наприклад, у своїх піснях продемонструвала вміння гармонійно поєднувати мелодійність романсу з сучасними аранжуваннями. У її виконанні романтична лірика набула нових барв завдяки використанню багатоголосся, ритмічних малюнків і технічної майстерності. Її виступи були спрямовані на створення не лише звукового, але й візуального враження, що відповідало естетиці естради. Окремої уваги заслуговує роль виконавців у збереженні та популяризації національної ідентичності через романси.

Назарій Яремчук та Василь Зінкевич у своїх творах акцентували увагу на автентичності виконання. Їх стиль характеризувався виразним національним колоритом, що дозволило створити унікальне поєднання романсу й народної пісенності. У їх

виконанні пісні набували особливого змісту, який виходив за межі розважальної музики, несучи культурний і навіть ідеологічний посыл.

Незважаючи на те, що естрада орієнтована на великі аудиторії, виконавцям вдалося зберегти в романсі його камерну сутність. Інтимність виконання залишалася важливою рисою, яка відрізняла ці твори від масової розважальної музики. Виконавці створювали ефект близькості між собою й слухачами, дозволяючи аудиторії відчувати глибину емоційного змісту творів [7, 70].

Значна частина успіху романсу на естраді пов'язана з тим, що його виконавці змогли інтегрувати національні риси у глобальний музичний контекст. Це забезпечило українській естраді впізнаваність і дозволило зберегти романтичну традицію, адаптовану до сучасності.

Міжнародні гастролі українських артистів сприяли популяризації романсу за межами країни. Їх виступи на фестивалях, конкурсах і концертних майданчиках представляли українську музичну культуру в унікальному поєднанні традицій і сучасності. Вони втілювали у своїй творчості культурні й соціальні цінності, що робило їхні виступи не лише музичним, але й культурним явищем.

Софія Ротару, Назарій Яремчук та інші артисти створювали унікальні образи, які асоціювалися із високою художньою якістю їхньої музики. Завдяки їх майстерності, ліризму, мелодійності і камерності романсу знайшли відображення у естрадній музиці, що дозволило зробити цей жанр доступним для широкої аудиторії.

Вплив європейських стилів і технік на український романс став ключовим чинником його трансформації у XVIII–XIX століттях, що, своєю чергою, зумовило подальше формування української естрадної пісні в XX столітті. У взаємодії з народною пісенністю, романтичними традиціями Європи та сучасними музичними стилями романс став основою для створення унікального національного музичного феномену [3, 49].

Виникнення романсу як жанру було безпосередньо пов'язане із загальноєвропейськими музичними тенденціями. У XVIII столітті у Франції, Німеччині, Іспанії та Італії камерні вокальні твори набули значної популярності. У той час, як у Західній Європі романс еволюціонував із народної традиції до композиторських форм, у Східній Європі, зокрема в Україні, він став синтезом західних впливів і місцевої пісенності.

Європейські романтики, такі як Франц Шуберт, Роберт Шуман, Фредерік Шопен, розробили концепцію романсу як камерного жанру, у якому поєднувалися емоційна

виразність тексту та витонченість мелодії. Ці ідеї проникли до української музичної традиції через впливи завойовників, а також через європейську освіту, яку здобували українські композитори.

Український романс, запозичивши загальні принципи західного романсу, трансформував їх у контексті національної культури. Від західноєвропейських аналогів український романс відрізняється гармонійним поєднанням народної мелодики й романтичної стилістики. Наприклад, у творчості Миколи Лисенка можна побачити яскравий приклад використання західних музичних прийомів для створення романсів на основі народних мелодій. Його твори, зокрема «Безмежне поле» та «Місяцю-князю», демонструють синтез народних мотивів із гармонічними та мелодійними засобами, запозиченими із західної музики.

Камерність і витонченість західного романсу також вплинули на інструментальний супровід українських романсів. Фортепіано, популярне в європейській музиці, стало невід'ємною частиною виконання романсу, доповнюючи й розкриваючи емоційний зміст вокальної партії.

У XX столітті розвиток української естрадної пісні був неможливий без впливу західної музики. Після Другої світової війни, на тлі глобалізаційних процесів, західні жанри, такі як джаз, блюз, рок, почали активно інтегруватися у музичну культуру різних країн, зокрема України.

Попри цензуру та ідеологічні обмеження, українські композитори поступово адаптували нові стилі до місцевих умов, зберігаючи національну автентичність. У цьому процесі романтичні традиції, закладені в українському романсі, стали основою для створення мелодійних, емоційно насичених естрадних пісень. Творчість Володимира Івасюка є яскравим прикладом такого поєднання. Його пісні, такі як «Червона рута» і «Водограй», поєднують романтичний ліризм із ритмічністю та мелодійністю, характерними для західної популярної музики. Цей синтез зробив українську естраду привабливою як для внутрішньої, так і для міжнародної аудиторії [5].

Виконавці української естради XX століття відіграли ключову роль у популяризації романсу, адаптованого до сучасних музичних стилів. Розвиток естрадної музики значною мірою був зумовлений впровадженням західних технічних засобів. Аранжування романсу й естрадних пісень почали включати інструментальні партії, створені на основі джазових гармоній і ритмів.

Наприклад, використання гітари, саксофона, ударних інструментів та

синтезаторів у піснях українських композиторів стало результатом впливу західної естради. Інструментальна насиченість не лише збагатила музичну палітру, але й надала романсу нових форм вираження.

Інтеграція західних тенденцій у романтичну й естрадну традицію сприяла виходу української музики на міжнародний рівень. Фестивалі, конкурси, гастролі українських виконавців за кордоном дозволили продемонструвати унікальність українського стилю, який поєднує романтичний ліризм із сучасними музичними формами. Західні музичні тенденції відіграли важливу роль у формуванні жанру романсу, а їхнє впровадження в українську естраду сприяло створенню самобутнього музичного стилю. Завдяки адаптації західних гармоній, ритмів і технік українська естрадна пісня змогла зберегти свою національну ідентичність і водночас стати частиною глобальної музичної культури. Творчість таких композиторів, як Володимир Івасюк, Ігор Шамо, Борис Буєвський, а також виконавців, як Софія Ротару та Назарій Яремчук, є прикладом гармонійного поєднання романсу й західних тенденцій, що дозволило українській естрадній пісні досягти значних успіхів як у межах країни, так і за її кордонами.

Наукова новизна: У дослідженні акцентується увага на ролі українського романсу як синтезу народної пісенності, літератури та європейських музичних впливів. Визначено його унікальну здатність передавати глибокі емоційні переживання через гармонійне поєднання мелодії та тексту. Особлива увага приділяється значенню романсу для розвитку української естрадної пісні ХХ століття.

Висновки. Український романс є унікальним жанром, що поєднує народні традиції з європейськими елементами романтизму. Його ліричність, мелодійність і тісний зв'язок із поезією сприяли формуванню національної музичної ідентичності.

Становлення романсу відбувалося у складних соціокультурних умовах, проте цей жанр зумів стати важливою складовою української культури. Завдяки його впливу на естрадну пісню ХХ століття українська музика зберегла свою автентичність, інтегруючись у сучасний культурний контекст.

Література

1. Булат Т. П. Український романс. Київ : Наук. думка, 1979. 320 с.
2. Бурміцька Л. Ф. Естрада: стильове розмаїття вокальних творчих пошуків. Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. 2014. № 2. С. 218-222. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkm_2014_2_45 (дата звернення: жовтень 2024).
3. Дрожжина Н. Вокальне виконавство у системі музичного мистецтва естради: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.03. Харків, 2008. 186 с.
4. Іваницький А. І. Українська музична фольклористика. Методологія і методика. Київ : Заповіт, 1997. 392 с.
5. З історії української естради: короткий огляд від 50-х до сьогодення. Національний портал АРАТТА :: Вікно в Україну. URL: https://aratta-ukraine.com/text_ua.php?id=2290 (дата звернення: жовтень 2024).
6. Каралюс М. Музичний модерн як останній відблиск романтизму. Романтизм у культурній генезі. Дрогобич, 1998. С. 127-133.
7. Мозговий М. Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні: дис. ... канд. мистецтвознавства: 17.00.01. Київ, 2007. 175 с.
8. Сокол О. В. Виконавські ремарки: образ світу і музичний стиль. Одеса: Астропринт, 2014. 276 с.

References

1. Bulat, T. P. (1979). Ukrainian Romance. Kyiv [in Ukrainian].
2. Burmitska, L. F. (2014). Variety Art: Stylistic Diversity of Vocal Creative Searches. Herald of the National Academy of Culture and Arts Management, 2, 218-222. Retrieved from: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdakkkm_2014_2_45 [in Ukrainian].
3. Drozhzhyna, N. (2008). Vocal Performance in the System of Variety Music Art. Candidate of Arts Thesis. Kharkiv [in Ukrainian].
4. Ivanytskyi, A. I. (1997). Ukrainian Musical Folklore Studies: Methodology and Techniques. Kyiv [in Ukrainian].
5. From the History of Ukrainian Pop Music: Brief Overview from the 50s to the Present. (n.d.). National Portal ARATTA: Window on Ukraine. Retrieved from: https://aratta-ukraine.com/text_ua.php?id=2290 [in Ukrainian].
6. Karalius, M. (1998). Musical Modernity as the Last Gleam of Romanticism. Romanticism in Cultural Genesis. Drohobych, 127-133 [in Ukrainian].
7. Mozhovyi, M. (2007). Formation and Tendencies of Development of Ukrainian Pop Song. Candidate of Arts Thesis. Kyiv [in Ukrainian].
8. Sokol, O. V. (2014). Performer's Remarks: Image of the World and Musical Style. Odesa [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 03.10.2024

Отримано після доопрацювання 07.11.2024

Прийнято до друку 15.11.2024